

The background of the slide is a faded, grayscale image of an industrial power plant. On the left, a tall smokestack rises, emitting a plume of smoke that drifts towards the right. In the lower right, several high-voltage electrical transmission towers are visible against a hazy sky. The overall tone is industrial and atmospheric.

ENERGIE Z FOSILNÍCH PALIV PRO VÝROBU ELEKTRICKÉ ENERGIE

*Martin Vykydal
Filip Neupauer*

Co jsou to fosilní paliva?

- *zbytky prehistorické organické hmoty*
- *tvořeny převážně uhlíkem popřípadě uhlovodíky*
- *tvorba – odříznutí odumřelé biomasy od vzduchu*
- *výskyt v různých formách: pevných, kapalných a plyných*

Pevné fosilní paliva

➤ **rašelina**

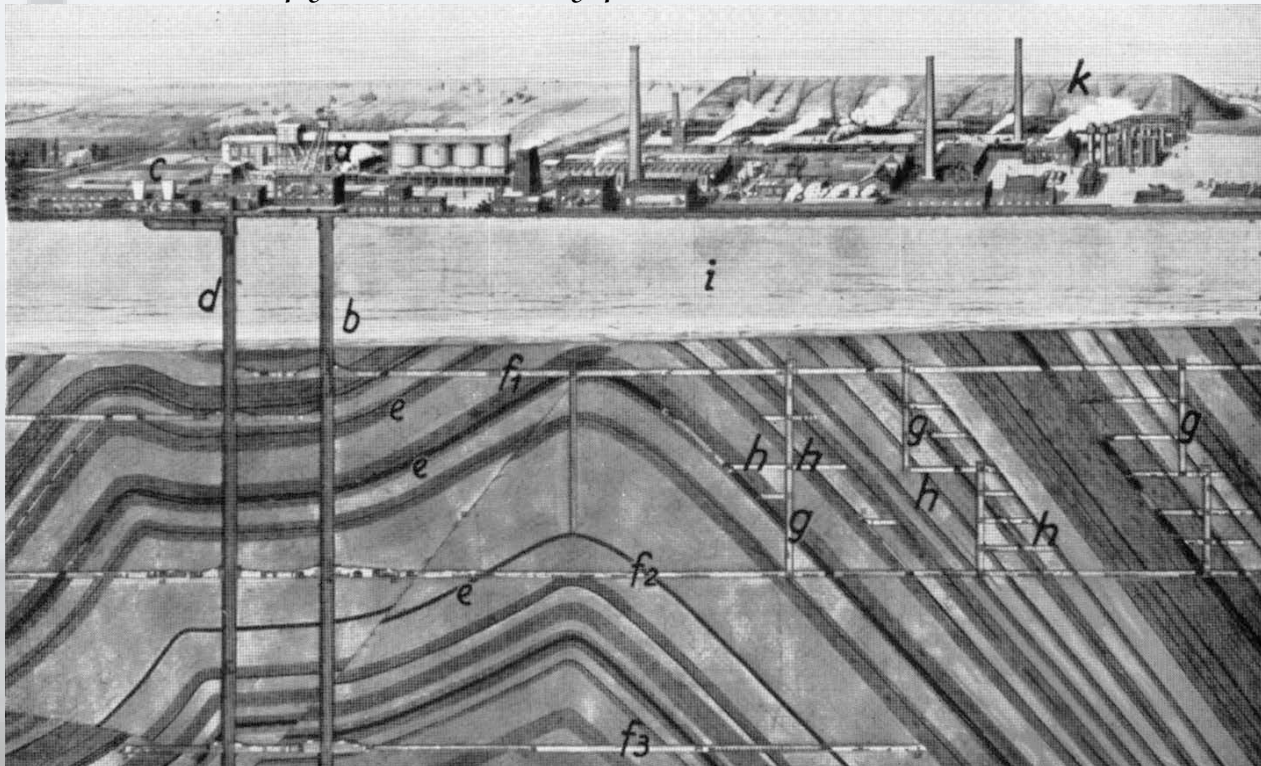
- *vznik nejdříve aerobně a připoklesu biomasy o několik metrů anaerobně působením bakterií*
- *strukturou stále připomíná strukturu původních látek*

➤ **lignit a hnědé uhlí**

- *vznik z ložiska rašeliny*
- *ještě větší pokles ložiska biomasy*
- *zvýšil se tlak a teplota přibližně mezi 150 – 200 °C*
- *Lignit je přechodovou fází mezi rašelinou a hnědým uhlím, obsahuje ještě víc vody než čisté hnědé uhlí*
- *Lignit a hnědé uhlí mají charakter měkké horniny, lze v nich rozeznat otisky tvarů původního materiálu*

➤ **černé uhlí a antracit**

- *ještě větší pokles, zvýšení teploty mezi 300 – 500°C ještě za vyššího tlaku větší prouhelnatění*
- *zvýšený podíl uhlíku více jak 92% - tzv. antracit*
- *už nelze rozeznat stopy tvarů a otisky původního materiálu*

Kapalná fosilní paliva

➤ **ropa**

- *známa od středověku a spolu s živičnými usazeninami využívána jako stavební materiál, zdroj světla a na výrobu farmaceutických produktů*
- *ve větším měřítku využití ropy až od 19. Století v Americe*
- *objev hlubinné těžby ropy 1859*
- *po vytěžení využití na výrobu dalších frakcí*
- *těžší pro spalování a svícení (petrolej)*
- *a lehčí pro pohon motorů s vnitřním spalováním (nafta, benzin)*
- *v průběhu 20. Století dominantní zdroj energie především v dopravě*

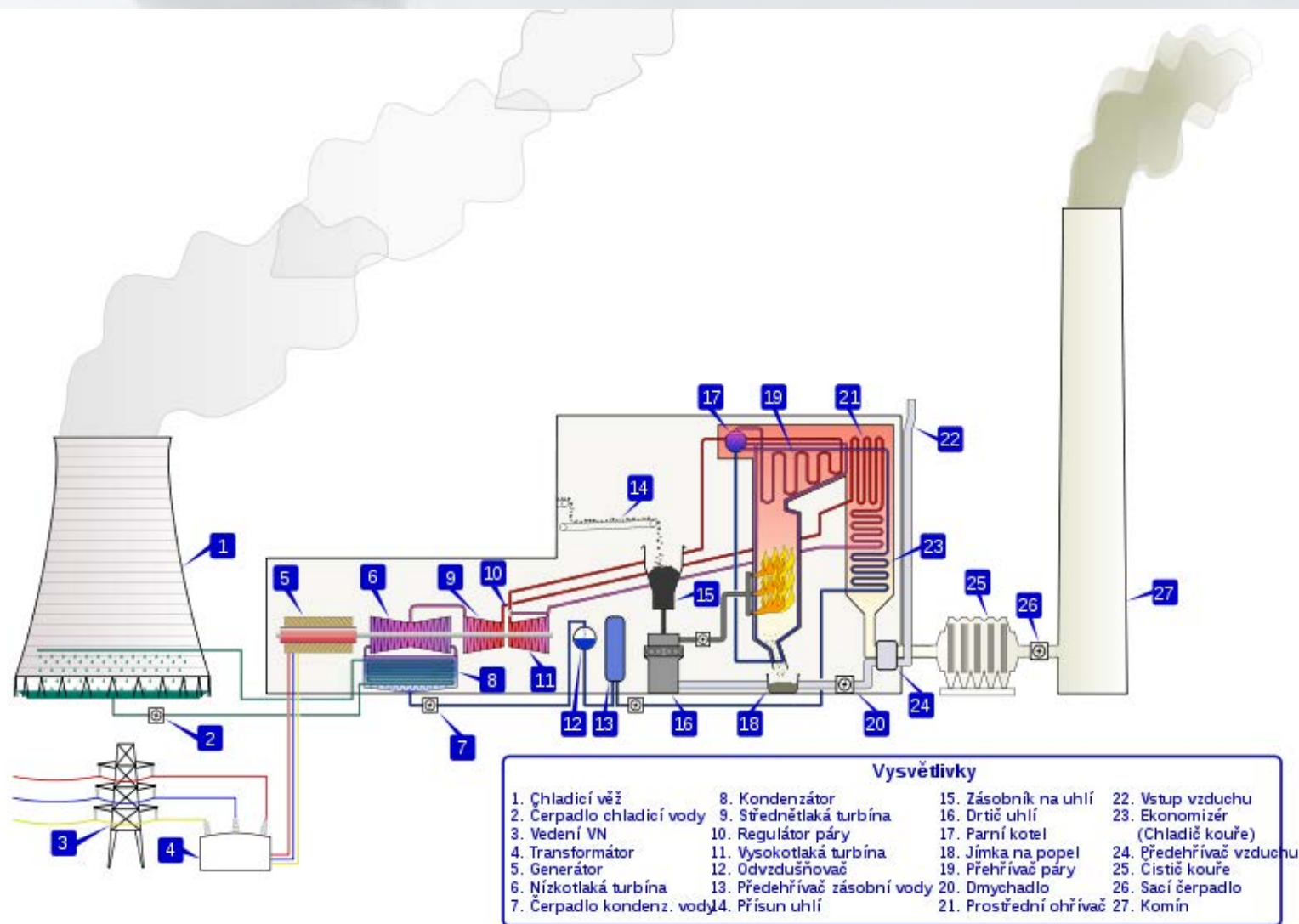
Plynná fosilní paliva

➤ **zemní plyn**

- *z velké většiny tvořen pouze methanem*
- *doprovází ložiska předchozích dvou fosilních paliv, především ropy*
- *nahromadí se i při rozkladu biomasy na uhlí či ropu v případě, že je mu znemožněno uniknout na povrch*
- *tlak zemního plynu v ložisku dosahuje až 100 MPa*

Přeměna energie fosilních paliv na elektrickou

Pozitiva využití fosilních paliv

- *snadno dostupný a levný zdroj energie (větší využití od průmyslové revoluce)*
- *předurčily podobu dnešního světa (především z pohledu ceny a vynaložené práce na zisk energie pro uspokojení lidských potřeb)*
- *vysoká výhřevnost*
- *poskytují světu přes 80% elektrické energie*

Negativa využití fosilních paliv

➤ **Znečištění ovzduší při těžbě a přepravě**

- *Uvolňování škodlivých plynů do ovzduší (CO_2 , CO , SO_2 , SO_3 , N_2 , NO , NO_2 , NO_3)*
- *Prašnost*

➤ **Změna rázu krajiny**

- *Povrchové uhelné doly*
- *Výstavba průmyslových zon*
- *Devastace úrodné půdy*

➤ Spalování

Vliv oxidů síry

- ▣ *Při hoření může vznikat SO_2*
- ▣ *Odolný vůči UV záření*
- ▣ *V atmosféře oxidace na SO_3 , následně tvorba H_2SO_4*
Snaha odstranit sloučeniny síry ze spalin – tzv. odsíření

Vliv oxidů dusíku

- ▣ *Při spalování reakce dusíku s kyslíkem a vznik NO a NO_2 (obecně NO_x)*
- ▣ *No_x – redukce ozonu , přispívá ke vzniku skleníkového efektu*
- ▣ *Podíl na změně klimatu*

Vliv oxidů uhlíku

- ▣ *Při spalování uhlíku vznik velkého množství CO_2*

- ▣ *Zvyšování koncentrace CO_2 v atmosféře*

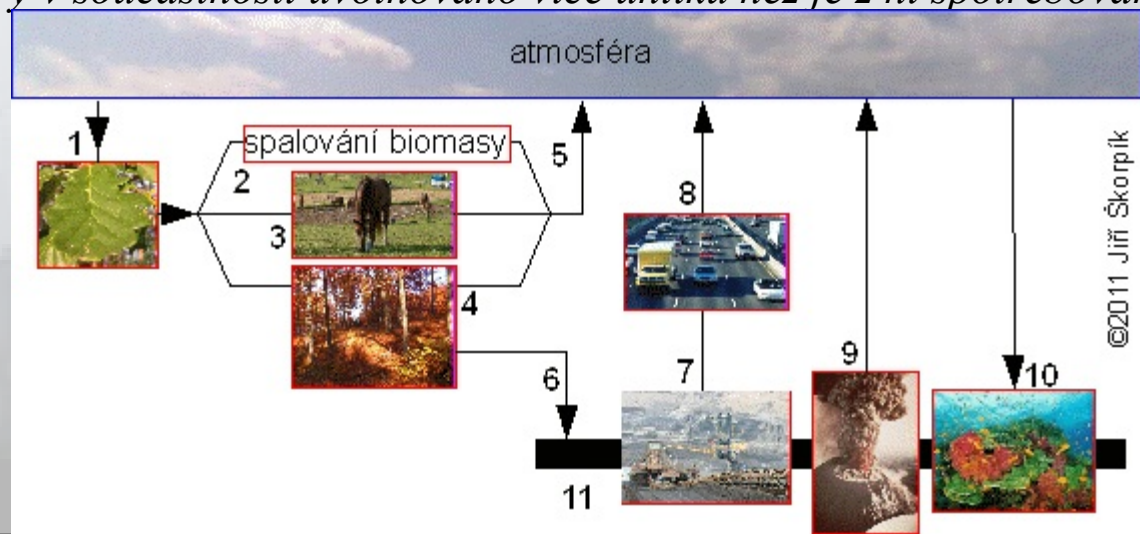
- ▣ *Při nedokonalém spalování vznik CO !!!*

Vliv na globální oteplování!!

- ▣ *Uhlík a oxidy uhlíku nenahraditelnou součástí biosféry*

- ▣ *Základní stavební kámen živých organismů a rostlin*

- ▣ *Do atmosféry v současnosti uvolňováno více uhlíku než je z ní spotřebováno*

neobnovitelné zdroje energie!!!

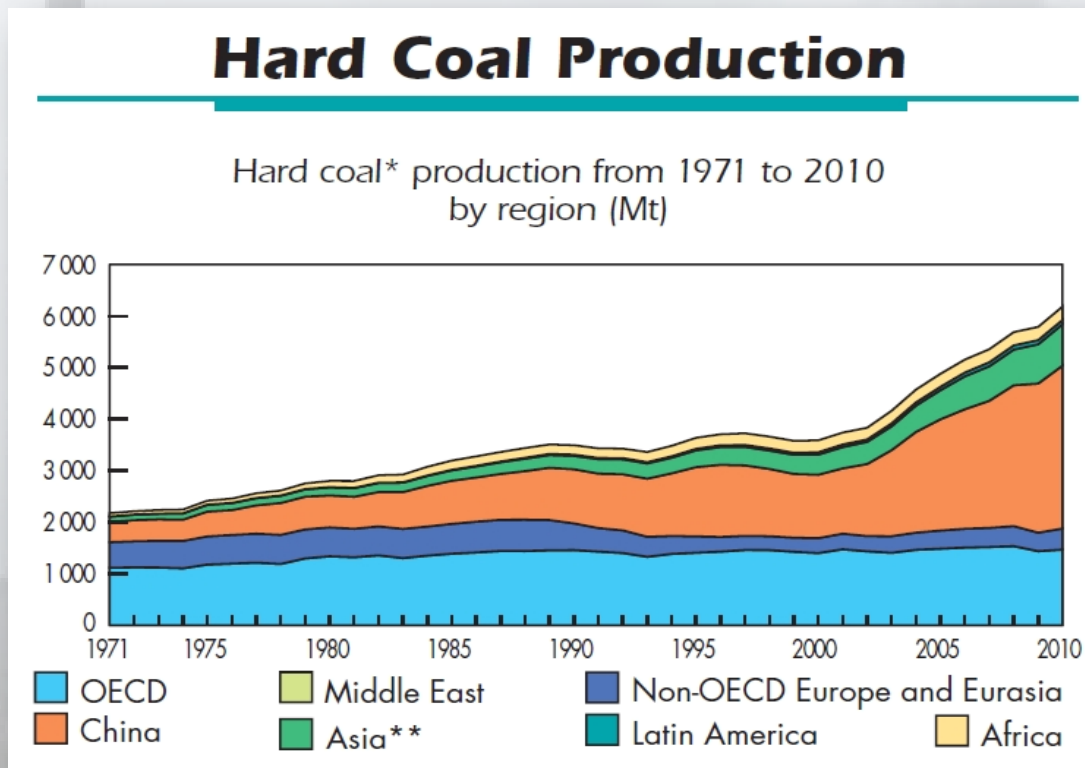
➤ *Roční spotřeba uhlí 7,23 miliard tun*

Z toho:

▣ *Černé uhlí – 6,19 miliard tun*

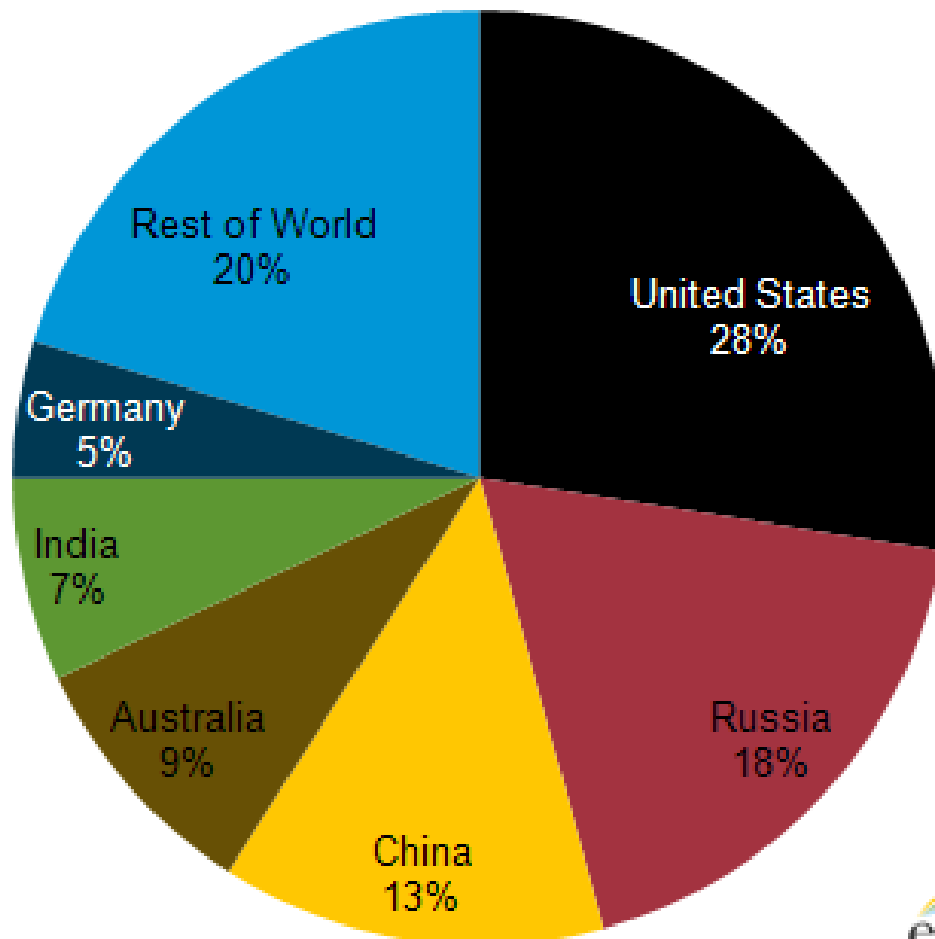
▣ *Hnědé uhlí – 1,04 miliard tun*

Odhadované celkové zásoby činí 847 miliard tun

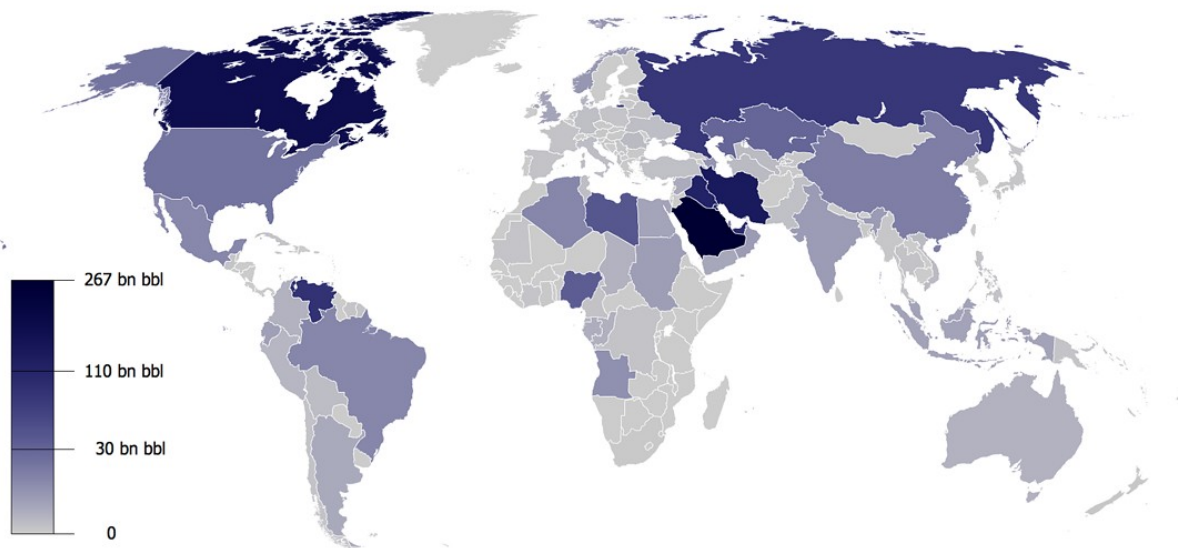
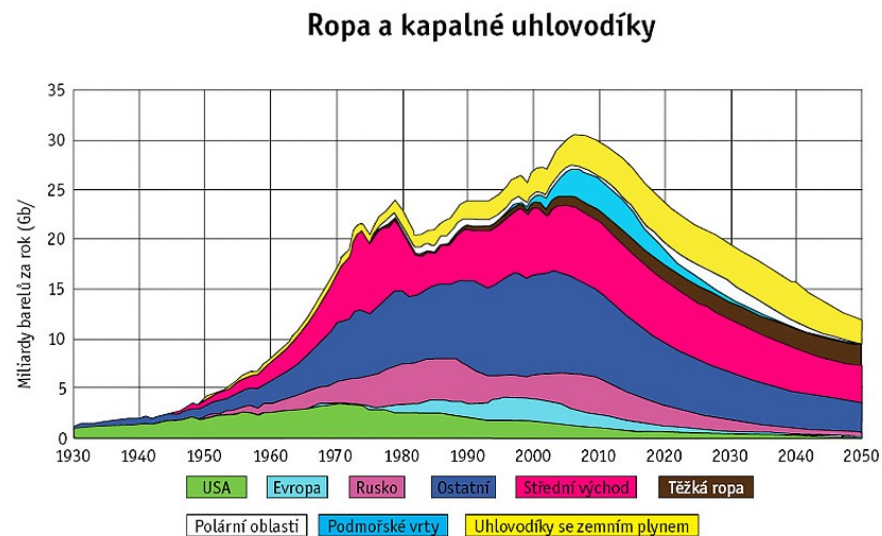

Rozložení vytěžitelných zásob uhlí ve světě

Global share of recoverable coal reserves

➤ *Zásoby ropy pouze na dalších 50 let!!!*

Hudba budoucnosti?

- *Využití alternativních zdrojů energie*
- *Snaha využívat čistší zdroje energie – stále problémy*
- *Např. zásoby uhlí stále vydatnější než zásoby levnějších paliv*
- *Snaha zavést na těžbu novou techniku, která umožní těžbu na dodnes ekonomicky nevýhodných místech*
- *V současnosti současné metody umožňují ekonomicky těžít pouze 12% ze známých světových zásob*
- *?metoda využití zbylých zásob – spalovat uhlí přímo ve sloji – produkce plynu?*

- *Nebo extrahovat z něj ropu – náhrada mizejících zásob?*
- *V různých zemích řada experimentů, zatím většinou neúspěšně*
- *Jak vše nakonec dopadne?*

Konec

Děkujeme za pozornost